

FORTIDSMINNEFORENINGEN

Strategisk plan 2010-2015 med arbeidsplan 2010-2011

Fortidsminneforeningen vil bevare for å skape en rikere fremtid.

Fortidsminneforeningen har som formål å arbeide for bevaring av vårt lands verneverdige kulturminner og skape forståelse for verdien av disse.

Fortidsminneforeningen er en frivillig, landsdekkende og demokratisk styrt medlemsorganisasjon.

Fortidsminneforeningen skal nå sine mål gjennom å være *uavhengig, aktuell og utadrettet*.

STRATEGIOMRÅDER

Vi skal løse vårt samfunnsoppdrag gjennom å rette arbeidet mot de fem virksomhetsområdene:

- 1. Frivillighet**
- 2. Dyktiggjøring**
- 3. Kulturminnevern**
- 4. Våre eiendommer**
- 5. Kommunikasjon**

Til representantskapsmøtet juni 2010:

Fortidsminneforeningen har gjennom den foregående perioden hatt to plandokumenter: Strategi 2005-2010 og den årlige arbeidsplanen nedfelt i foreningens lover.

I den foreliggende planen er de to kombinert slik at de strategiske målene fremkommer til venstre i spaltene etterfulgt av de virkemidler styret legger frem for gjennomføring av strategien.

I høyre spalte er ført opp tiltakene for å nå målene, det vil si arbeidsplanen for arbeidsåret 2010 -2011.

Som varslet ved behandlingen av arbeidsplanen for inneværende år under representantskapsmøtet i 2009, legger styret i år frem forslag om å gjøre strategisk plan rullerende i et forslag til endring av vedtektene.

Den formen planen nå har fått, er ment å legge til rette for denne arbeidsmåten.

Ved inngangen til arbeidsåret vi nå har bak oss, hadde styret satt opp fem virksomhetsområder for foreningens arbeid:

- A. Berge kulturminner*
- B. Våre eiendommer*
- C. Avdelingene*
- D. Øke medlemstallet*
- E. Styrke kommunikasjonen*

I dette dokumentet, som i større grad understreker frivillighetens særlige utfordringer, vil dere finne dem igjen i:

- 1. Frivillighet*
- 2. Dyktiggjøring*
- 3. Kulturminnevern*
- 4. Våre eiendommer*
- 5. Kommunikasjon*

Fortidsminneforeningens hovedstyre

4. mai 2010

Strategiområde 1: Frivillighet

Avdelingene er Fortidsminneforeningens viktigste møte med omverdenen:

Foreningens viktigste arbeid foregår i avdelingene. Det er et mål å styrke samholdet i foreningen slik at den fremstår som enhetlig i det arbeidet den utfører. Dette skal gi seg uttrykk på mange ulike felter i en tid hvor frivillighetens rammebetingelser er under endring.

Det er hovedstyrets og hovedadministrasjonens oppgave å legge til rette og stimulere, slik at alle avdelinger har en stabil basisaktivitet. Målet er at hver enkelt avdeling skal ha aktivitet på områdene:

- Vernearbeid: Styrkes gjennom utarbeiding av veileder og formidling av ”suksesshistorier”
- Presseomtale og leserbrev: Styrkes gjennom mediatrening og standardartikler
- Verving: Tilrettelegges gjennom sentral utarbeiding av vervemateriell og medlemslister
- Medlemsarrangementer og -tilbud: Tilrettelegges gjennom samarbeid mellom avdelinger og koordinerte tilbud til avdelingene

Disse målene for avdelingenes arbeid vil være foreningens satsningsområde i strategiperioden.

Det er betydningsfullt å være mange.

Medlemstallet betyr mye, både med tanke på hvilke oppgaver foreningen kan påta seg og hvordan vi blir lyttet til. Det er bare gjennom å få nye medlemmer i hver enkelt avdeling at vi kan bli flere.

STRATEGISKE MÅL	VIRKEMIDLER	TILTAK 2010-2011
Vitalisere frivilligheten for å utnytte foreningens samlede ressurser og potensial	Bygge ut foreningsarbeidet med kompetansegrupper innenfor virkeområdene	Eiendom (eksisterer) Redaksjoner (eksisterer) Nettside og kommunikasjon (delvis ny) Kulturminnevern (kfr antikvariske utvalg)
	Kartlegge ressursene blant medlemmene	Bli kjent med nye medlemmers kunnskaper gjennom fadderordninger

	Legge til rette for kompetansegruppens arbeid	Bruke nettsideløsninger
	Frita avdelingene for krevende rutineoppgaver	Videreutvikle og legge til rette for felles løsninger i praktiske spørsmål som: FDV, guidemanualer, kontoplaner, maler.
Være åpne og inkluderende	Kartlegge møtene mellom foreningen og omverdenen	Bli kjent med avdelingens praksis
	Kartlegge hva vi kan tilby	Bli kjent med nye medlemmers forventninger gjennom fadderordninger
		Følge opp nye medlemmer med startpakke og oppfordre avdelingene til å sende nye medlemmer særlige innbydelser til dugnader o.a.
		Utvide tilbudet til trofaste medlemmer, som reisetilbud, og etablere kommentarmulighet på nettsiden.
Foreningen skal stabilisere medlemstallet på 7 200 og deretter vokse med netto 200 medlemmer i året til 8 200 i 2015.	Begrense frafallet av medlemmer til 7 %	Følge opp betaling av medlemskontingent med to purringer og varselbrev. Oppfordre avdelingene til å få medlemmene i tale gjennom kunnskap fra fadderkontakt.
	Øke tilveksten av medlemmer til 10 %	Tilrettelegge vervemateriell for avdelingene og stimulere til bruk
		Benytte alle foreningens kanaler (Fortidsvern, nettsidene og eiendommene) i vervearbeidet gjennom god koordinering.

Strategiområde 2: Dyktiggjøring (organisasjonsutvikling, eksternt og internt)

Foreningens aktivitet er avgjørende for vår suksess som kulturminnevernere: Hovedstyre og hovedadministrasjon skal være et apparat som legger til rette for arbeidet i avdelingene. Foreningen som helhet skal styrkes gjennom målrettet utviklingsarbeid.

MÅL	VIRKEMIDLER	TILTAK 2010-2011
Styrke foreningen gjennom å bygge organisasjonskompetanse	Opplæring	Arrangere kurs i styrearbeid
Styrke foreningen som arbeidsgiver	Etablere gode rutiner	Følge opp tariffavtalen med enhetlige kontrakter
Legge til rette for god kontakt mellom hovedstyret og avdelingsstyrene	Møter med avdelingene	Legge et styremøte i halvåret til en avdelings hovedsete
		Gjennomføre besøk i avdelingsstyrene
Bedre arbeidsflyten mellom hovedadministrasjonen og avdelingsstyrene	Møter med avdelingene	Legge til rette for felles rutiner
		Legge utvalgte rutiner av felles interesse til hovedadministrasjonen
Kartlegge unødvendige oppgaver	Gjennomgå foreningens medlemskap	Avslutte unødvendige medlemskap
	Gjennomgå arbeidskrevende stiftelser oa	Videreføre arbeidet med avvikling
Vurdere nye allianser	Vurdere nye medlemskap	Vurdere innmelding i Frivillighet Norge
	Vurdere nye samarbeidspartnere	Søke samarbeid med miljøbevegelsen for vern av kulturlandskap

Styrke foreningen gjennom å bygge kulturminnekunnskap	Invitere til deltakelse i foreningens arbeid	Arrangere befaringer til pågående arbeider
		Arrangere restaureringskurs

Strategiområde 3: Kulturminnevern

Vern av våre kulturminner er Fortidsminneforeningens særlige oppgave: Vårt mål er at 5 % av befolkningen skal svare ”Fortidsminneforeningen” når de blir spurt om hvilken organisasjon de forbinder mest med kulturminnevern.

MÅL	VIRKEMIDLER	TILTAK 2010-2011
Bedre kulturminnevernets økonomiske rammebetingelser	Arbeide for et styrket Kulturminnefondet	Arbeide for at Kulturminnefondet rettes mot verneverdige bygg og anlegg
		Arbeide for innlemming av kirkene i et utvidet Kulturminnefond
	Arbeide for styrking av kulturminnevernets rammebetingelser	Argumentere for automatiske refusjonsordninger til beste for eiere av verneverdige hus og anlegg
Bedre kulturminnevernets rammebetingelser i forvaltningen	Følge opp ny plan- og bygningslov	Følge arbeidet med nye forskrifter til pbl
	Styrke kulturminnevernet i kommunene	Arbeide for at kulturminneplaner gjøres bindende for kommunene
		Arbeide for kulturminneplaner i alle kommuner
	Styrke kulturminnevernet på fylkesnivå	Arbeide for overføring av kulturminnevernet til fylkesmannen – eller arbeide for å styrke fylkeskonservatorenes posisjon i fylkeskommunene
	Styrke kulturminnevernet på riksnivå	Arbeide for større adgang for Riksantikvaren til å benytte midlertidig fredning som virkemiddel

		Forberede politikerkontakter forut for kommune- og fylkestingvalget 2011 og Stortingsvalget 2013
	Legge til rette for hjelp til selvhjelp	Utarbeide hvem gjør hva: en ABC i kulturminnevern til hjelp for avdelingene: Hjelp til selvhjelp. Forberede politikerkontakter forut for kommune- og fylkestingvalget 2011 og Stortingsvalget 2013
Foreningen skal ha tre aksjonstiltak som får nasjonal oppmerksomhet i strategiplanens periode	Et nytt og originalt tiltak for vern	Beskrive og velge ut et konkret tiltak for felles fremstøt i avdelingene.
	Det skal opprettes en nasjonal vernepris	Legge til rette for prisutdeling
		Vurdere om "Rikets tilstand" for kulturminnevern kan etableres
Foreningen skal årlig rette oppmerksomhet mot et stort verneprosjekt	Finne frem til en god kandidat	Dele ut Bjørn Bjørnseths gave

Strategiområde 4: Våre eiendommer

Foreningens eiendommer forplikter og skal forvaltes etter antikvariske prinsipper. Innenfor denne rammen skal eiendommene brukes til beste for fremme av kulturminnevernet. Den voksende kulturturismen skal benyttes til å fremme kulturminneverdier.

Etter mange års arbeid skal foreningen etter representantskapsmøtet 2010 være forenet om en ny eiendomsstrategi.

MÅL	VIRKEMIDLER	TILTAK 2010-2011
Styrke foreningens arbeid med eiendommene	Legge til rette for godt vedlikehold gjennom å utvikle gode fellesrutiner	Legge til rette for enklere arbeid for avdelingene gjennom bedre FDV-rutiner på nettet
	Legge til rette for enklere arbeid gjennom bedre økonomirutiner	Fullføre arbeidet med felles kontoplaner og separate eiendomsregnskaper i avdelingene
		Arbeide for langsiktige sponsorinntekter
		Søke tilskudd lokalt
	Arbeide for gunstige forsikringer	Ta opp forsikringsspørsmål med Miljøverndepartementet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon
	Følge opp vedtak om avhending i samarbeid med avdelingene	Avhende Gardsøy (Oppland) og Klokkergården (Hedmark) i samsvar med fattete vedtak
Gjennomføre prinsippdiskusjon om eiendomsporteføljen		
Avklare foreningens formål med eierskap til den enkelte eiendom	Gjennomgå historikk for eiendommene	Fatte beslutninger i samarbeid med den enkelte avdeling

Tilpasse og utvikle eiendomsdriften til endrete samfunnsforhold	Legge til rette for utveksling av erfaringer avdelingene i mellom	Beskrive muligheter for utvikling og drift av den enkelte eiendom i samarbeid med avdelingen
	Avklare forholdet mellom frivillige oppgaver og oppgaver som krever profesjonell innsats	Gjennomgå arbeidsoppgaver sammen med avdelingene og legge til rette for mål for hver enkelt eiendom
	Legge til rette for turismen til de relevante eiendommene	Følge opp driftstiltak som felles informasjon til guider mm
Etablere en stavkirkegruppe for felles markedsføring		
Planlegge for utfasing av Stavkirkeprogram og Ruinprogram	Etablere langsiktige vedlikeholdsrutiner for middelaldereiendommene	Etablere rutine med årlig befaring med håndverker i samarbeid med Riksantikvaren
	Styrke løpende vedlikehold for øvrige eiendommer	Etablere rutine med befaring med lokal håndverker hvert 3. år i tillegg til årlig befaring
Vurdere fremtidig organisasjonsform	Vurdere etablering av eiendomsselskap	Studere sammenlignbare eksempler

Strategiområde 5: Kommunikasjon

Målet med styrket kommunikasjon er å skape forståelse for hvorfor det er viktig å bevare kulturminner. Arbeidet skal

- Sikre at Fortidsminneforeningen fortsatt er den mest kjente og anerkjente kulturminneorganisasjonen
- Sikre at politikerne vedtar gode rammevilkår for kulturminnevernet i Norge
- Skaffe nye medlemmer og bidragsytere til vårt arbeid
- Skaffe besøkende til våre eiendommer

MÅL	VIRKEMIDLER	TILTAK 2010-2011
Styrke kommunikasjonen internt i foreningen med basis i en kommunikasjonsplan	Styrke nettsiden som felles arena	Videreføre arbeidet med etablering av brukervennlig nettside
		Legge til rette for avdelingenes nettsider
Styrke presentasjon av foreningen utad med basis i en kommunikasjonsplan	Enhetlig grafisk profil	Etablere ny grafisk profil for foreningen sentralt og lokalt
		Tilgjengeliggjøre grafiske redskaper for avdelingene på nettet
	Skilte eiendommene	Finne finansiering, som sponsormidler
Bedre kontakt med media	Dyktiggjøre avdelingene	Gjennomføre kurs i skriving av pressemeldinger
		Gjennomføre kurs i medietrening
Flere medlemmer	Styrke avdelingenes verveinnsats	Ajourføre vervemateriell og premier
	Arbeide gjennom lokallag	Omgjøre venneforeninger til lokallag
Utgå faste publikasjoner	Drøfte formålet med utgivelse av Fortidsvern	Vurdere redaksjonell profil, vektlegge mer foreningsstoff, vurdere antall utgivelser

	Utgi årboken	Vurdere presentasjonen av foreningsstoffet
Utgi skiftende publikasjoner	Utgi Gode råd serien etter redaksjonell vurdering	Utgi ett oppgradert og ett nytt hefte